

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งศึกษาหาปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ซึ่งต้องศึกษาหาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองและวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง รวมทั้งศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และสรุปหาแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มคนในชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองที่บ้านเกาะเกร็ด

ได้แก่ หน่วยงาน ผู้ประกอบการหรือเจ้าของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองที่ยังเหลืออยู่ รวมทั้ง คนงาน ช่างปั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ที่หมู่ 1, 6 และ 7 ซึ่งเป็นแหล่งงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง บ้านเกาะเกร็ด ในการวิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึกกับหน่วยผลิตหรือเจ้าของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง ทั้ง 4 แห่งและสุ่มสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรายย่อย 3 คนและช่างฝีมือและช่างปั้น 7 คน โดยทำแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามเปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและคำถามที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่กำลังประสบทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2. กลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานของรัฐ

ได้แก่ ปลัดอำเภอปากเกร็ด เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด และผู้ใหญ่บ้าน ในการวิจัยจะสุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5 คน ใช้วิธีสัมภาษณ์และกรอกแบบสอบถามซึ่งจะถามเกี่ยวกับนโยบายและแผนงาน แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง ยุทธศาสตร์แผนงานที่ผ่านมา และในอนาคตและอุปสรรคต่างๆ ที่ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองประสบ จะตั้งคำถามแบบให้แสดงความคิดเห็น

3. นักท่องเที่ยวหรือลูกค้าที่มาที่เกาะเกร็ด

นักท่องเที่ยวที่มาที่เกาะเกร็ด ส่วนใหญ่นิยมมาเที่ยวที่เกาะเกร็ดในวันหยุด จากการสำรวจขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ในปี 2553 ในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีนักท่องเที่ยว ประมาณ 4,000-5,000 คน ขณะที่ช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ มีนักท่องเที่ยว ประมาณ 700-900 คน ในการวิจัยจะสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงนักท่องเที่ยว 100 คน ให้ตอบแบบสอบถาม

4. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ด

เกาะเกร็ดถือเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตำบลเกาะเกร็ดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้านมีจำนวนประชากร ประมาณ 5,650 คนเป็นหญิง 2,992 คนและเป็นชาย 2,658 คน อาชีพหลัก ได้แก่ ทำสวน เครื่องปั้นดินเผา บางส่วนทำงานราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างและมีอาชีพเสริม

รับจ้างทั่วไป ค้าขาย สำหรับแหล่งงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองจะอยู่ในพื้นที่หมู่ 1, 6 และ 7 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายรามัญ ในการวิจัยจะสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงให้ตอบแบบสอบถาม 70 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หน่วยผลิต ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองที่ยังเหลืออยู่ รวมทั้ง คนงาน ช่างปั้น และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าและกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านเกาะเกร็ด

3 วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง บ้านเกาะเกร็ด

3.3 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ได้จากการสำรวจ สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล หน่วยผลิต ผู้ประกอบการ รายย่อย ช่างปั้นและช่างฝีมือ และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวหรือลูกค้า 100 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ด 70 ตัวอย่าง โดยสุ่มตัวอย่างเจาะจงซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลแบบช่วงเวลาเดียว

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัยและวรรณกรรมต่างๆ และข้อมูลทาง Internet

3. การจัดสัมมนากลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็นและประเมินผลการวิจัยเบื้องต้น สำหรับผู้ร่วมสัมมนาประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่หน่วยงานของภาครัฐบาล ปลัดอำเภอปากเกร็ด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด ผู้ใหญ่บ้าน ช่างปั้น ช่างฝีมือ ตัวแทนชุมชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการและอาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รวม 19 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูล ปฐมภูมิ แบ่งวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล หน่วยผลิตหรือผู้ประกอบการ และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือให้ตอบแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่องานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง และวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ

อุปสรรคของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองและวิเคราะห์หาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริมงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาให้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว ลูกค้า และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ด เพื่อวิเคราะห์หา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ที่งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองกำลังประสบ สถานการณ์ อุปสงค์ของตลาด

จากข้อมูลวิทยุณินำมาศึกษาบริบทและพัฒนาการของงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง การศึกษาแนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำมาประยุกต์ใช้ และวิเคราะห์หาแนวทางและข้อเสนอแนะที่จะส่งเสริมให้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง สามารถเป็นแหล่งรายได้ของชุมชนได้อย่างมั่นคงยั่งยืน

สรุปข้อเสนอแนะให้กับชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการจัดสัมมนาเพื่อร่วมกันระดมสมองและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยและสรุปผลปรับปรุงผลงานวิจัย เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

